

LIETUVOS
ADVOKATŪRA

Duomenys kaupiami Juridinių asmenų registre, kodas 300099149, Lvivo g. 7-9, LT-09313 Vilnius, www.advokatura.lt
Tel. +370 5 262 4546, faks. +370 5 212 1859, el. p. la@advokatura.lt, a. s. SEB bankas LT877044060001030612

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai
El. p. rastine@tm.lt; vaida.rudenaite@tm.lt

2022- 11-22 Nr. 577

DĖL TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos advokatūros Advokatų taryba (toliau – Advokatų taryba), susipažinusi su derinimui pateiktais teisės aktų Nr. 22-15013 Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo Nr. VIII-1591 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 23, 24 ir 29 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – VGTPI Projektas) ir Nr. 22-15012 Lietuvos Respublikos advokatūros įstatymo Nr. IX-2066 60 straipsnio pakeitimo įstatymo (toliau – AI Projektas) projektais, teikia savo pastabas ir pasiūlymus.

Dėl įstatymų projektų tikslo

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Teisingumo ministerija) lydraštyje dėl įstatymų projekto derinimo nurodyta, kad „įstatymų projektų tikslas – gerinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos efektyvumą ir didinti teikiamų paslaugų kokybę, atsižvelgiant į šiai sričiai skiriamą finansavimą.“ Manytina, kad praktika kai teisėkūros projektai, kuriais siekiama įgyvendinti tokias Konstitucines teises, kaip teisė į teisingą teismą ir teisę turėti advokatą, yra derinamos prie „*skiriamo finansavimo*“, o ne priešingai, yra ydinga ir neatitinka Europos Sąjungos teisėkūros principų. Šiame kontekste akcentuotina 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms 7 straipsnio pirma dalis kuri numato, kad „valstybės narės imasi reikiamų priemonių, taip pat susijusių su finansavimu, siekdamos užtikrinti: a) veiksmingą teisinės pagalbos sistemą, kuri yra tinkamos kokybės, ir b) kad teisinės pagalbos paslaugos būtų tinkamos kokybės siekiant užtikrinti teisingą procesą, tinkamai atsižvelgiant į teisinės profesijos nepriklausomumą.“ Remiantis tuo, darytina išvada, kad derinimui pateiktų įstatymų projektų tikslas turėtų būti ne teisinių paslaugų kokybės didinimas atsižvelgiant į finansavimą, o kokybės gerinimui būtino finansavimo didinimas.

Dėl AI Projekto

AI Projektu siūloma pakeisti galiojančio AI 60 straipsnio 2 dalį, kuria reguliuojamos Lietuvos advokatūros kolegialaus valdymo organo – Advokatų tarybos funkcijos. Atkreiptinas dėmesys, kad

funkcijos, kuriomis siūloma papildyti AĮ 60 straipsnio 2 dalį yra nebūdingos Advokatų tarybai. VGTPĮ Projekto 5 straipsniu analogiškos funkcijos yra priskiriamos Lietuvos advokatūrai. Lietuvos advokatūros funkcijos numatytos AĮ 57 straipsnio 1 dalyje, kurios 3, 4 ir 5 punktai iš esmės apima AĮ Projekte ir VGTPĮ Projekto 5 straipsnyje pateiktus siūlymus.

Atsižvelgiant į tai bei vadovaujantis efektyvumo ir sistemiškumo principais, darytina išvada, jog netikslinga keisti AĮ, kadangi tokios pačios nuostatos būtų įtvirtinamos VGTPĮ. Todėl siūlyta atsisakyti AĮ Projekto ir keisti tik VGTPĮ 10 straipsnį, detalizuojant kokias funkcijas valstybės garantuojamos teisinės pagalbos srityje atliktų Lietuvos advokatūra, įgyvendindama savo bendrąsias funkcijas, numatytas galiojančiame AĮ 57 straipsnio 1 dalies 3, 4 ir 5 punktuose.

Dėl VGTPĮ Projekto 5 straipsnio

VGTPĮ Projekto 5 straipsniu, siūloma keisti VGTPĮ 10 straipsnį ir pakeisti šio straipsnio 1 punktą:

1) Lietuvos advokatūra, siekdama padėti užtikrinti efektyvų antrinės teisinės pagalbos teikimą: tikrina antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų, advokatų padėjėjų veiklos kokybę pagal Lietuvos advokatūros patvirtintas antrinės teisinės pagalbos kokybės vertinimo taisykles. Sprendimas dėl antrinę teisinę pagalbą teikiančių advokatų veiklos kokybės įvertinimo turi būti priimtas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo informacijos, kuri buvo pagrindas pradėti antrinę teisinę pagalbą teikiančio advokato veiklos kokybės tikrinimą, gavimo dienos bendradarbiauja su tarnyba jai vykdant šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą funkciją ir teikia siūlymus dėl sutarčių dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo nutraukimo“.

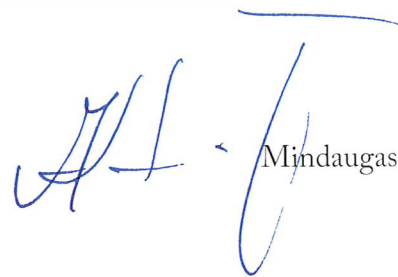
Vertinant šį pakeitimą, būtų netikslinga atsisakyti advokatų bei advokatų padėjėjų, teikiančių antrinę teisinę pagalbą kokybės vertinimo, kadangi pagrindinis šių įstatymų projektų tikslas, nurodytas Teisingumo ministerijos lydraštyje, yra gerinti valstybės garantuojamos teisinės pagalbos efektyvumą ir didinti teikiamų paslaugų kokybę. Be kita ko, pritartina siūlymui dėl bendradarbiavimo su Valstybės garantuojamos teisės pagalbos tarnyba (toliau – Tarnyba) jai vykdant sutarčių dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo vykdymo kontrolę, tačiau pažymi, kad Lietuvos advokatūra nėra sutarties tarp advokato ir Tarnybos šalis ir negali teikti konkrečių siūlymų dėl sutarčių, kurios šalimi ji nėra, nutraukimo. Manytina, kad veiksmingiau būtų į VGTPĮ arba į sutartį tarp Tarnybos ir advokato įtraukti nuostatą, kad gavus daugiau nei 3 skundus per vienerius metus dėl advokato paslaugų kokybės, kurių pagrindu Lietuvos advokatūra pripažino advokatą pažeidus profesinę veiklą ar etiką, yra pagrindas Tarnybai svarstyti teisinių paslaugų sutarties su advokatu nutraukimą. Remiantis tuo, siūlytina nekeisti šiuo metu galiojančio VGTPĮ 10 straipsnio 1 punkto ir atitinkamai papildyti straipsnį punktu, numatančiu Lietuvos advokatūros funkciją: „bendradarbiauja su tarnyba jai vykdant šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą funkciją.“

Taip pat, pritartina VGTPĮ 10 straipsnio papildymui 2 punktu, kad Lietuvos advokatūra, siekdama padėti užtikrinti efektyvų antrinės teisinės pagalbos teikimą *„teikia siūlymus Teisingumo ministerijai dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo tobulinimo“*.

VGTPĮ Projektu siūloma pildyti VGTPĮ 10 straipsnį 3 punktu, numatant, kad Lietuvos advokatūra „<...> *dalyvauja organizuojant advokatų, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą, mokymą;*“ ir 4 punktu *„tvirtina antrinės teisinės pagalbos teikimo rekomendacines gaires dėl šios teisinės pagalbos teikimo konkrečiose srityse“*. Manytina, kad abi šios funkcijos yra suderinamos ir papildančios viena kitą, todėl atsižvelgiant į galiojančio AI 57 straipsnio 1 dalies 5 punkte numatytą Lietuvos advokatūros funkciją organizuoti ir įgyvendinti advokatų kvalifikacijos tobulinimą, manytina, kad VGTPĮ Projektu siūlomus VGTPĮ 10 straipsnio 3, 4 punktus reikėtų sujungti į vieną punktą ir išdėstyti taip: „Lietuvos advokatūra <....> 3) *organizuoja advokatų, kurie teikia antrinę teisinę pagalbą, mokymus bei teikia rekomendacijas dėl antrinės teisinės pagalbos teikimo konkrečiose srityse*“.

Pastabų kitiems VGTPĮ Projekto siūlymams Lietuvos advokatūra neturi.

Advokatų tarybos pirmininkas

Mindaugas Kukaitis